

VESZPRÉMMEGYEI UJSÁG

Politikai lap. — Megjelenik minden esütörtökön és vasárnap.

Előfizetési árak: Egész évre 16 kor. Fél évre 8 kor.
Negyed évre 4 kor.

Lelkészek, tanítók, községi jegyzők 12 koronáért
kapják a lapot.

Egyes szám ára 16 fillér.

Felelős szerkesztő és laptulajdonos:

Iffj. Matkovich László.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Veszprém, Kossuth Lajos-utca 22.

Telefon: 174.

Csütörtökön, pénteken, vasárnap és hétfőn a lapok
az utcán is árusíthatók.

Jobbra-balra.

Jókainak „A köszívű ember fia” című regényében van leírva: amikor a negyvennyolcadiki szabadságharc alatt egy útközvet alkalmával Baradlay Rikárd honvédszáz kapitány menekülni kénytelen századával a császáriak serege elől, ez utóbbiak vezetője, Pallvitz Ottó, afőtötti mérgében, hogy Baradlay kisiklott a kezai közül, utána kiabál:

— Baradlay Rikárd bátor ember nem fut el az ellenfele elől!

— Én pedig vagyok olyan bátor és elfutok előled! — válaszol a nyargaló, de hidegvérű huszárkapitány.

— Baradlay Rikárd a hátadat látom! — gúnyolódik a vasas német.

— Lesz az még megfordítva is! — feleli Baradlay nyugodtan és tovább nyargal.

És lett megfordítva is. Amikor kedvező alkalom jött reá, megverte a császáriakat és Pallvitz Ottó halálos fejséssel fordult le a lóról. — Hát ez jut az eszükbe most, amikor Foch angol generális haragságát megtoldott jelentéseiben büszkélkedik a németek visszavonulása fölött, Hindenburg pedig gémflegmával jelenti ki, hogy lesz ez még másképpen is. És lesz. Szinte már látjuk...

Szegyenbélyeg.

Egy orosz forradalmárnő leleplezi egy svájci ujságban gróf Károlyi Mihályt, a 48-as függetlenségi párt vezérelnökét, a magyar békeapostolok legveszedelmesebbjét. A grófit leplezi le, amikor megírja róla, hogy a tavalyi év őszén Károlyi az ő közvetítése mellett a béke ügyében találkozni akart a svájci francia követtel, de nem lehetett, mert az angolok, akiknek akkor némi sikerük volt, beavatkoztak a dologba és *ridegen visszautasítottak* minden „osztrák részről” kiindult békekísérletet.

Nem tudjuk, mit szól ehhez a leleplezéshez Károlyi Mihály gróf ur; a pártjának és lapjainak szerénytelen modora és hanghordozása után ítéleve feltesszük, hogy nem szégyelli azt. De azt is jól tudjuk, hogy mit szól ehhez a magyar nemzet közvéleménye, amely józan ítélőképességében mérlegelni tudja, hogy mit jelent ez a leleplezés.

Nem egyéb az szégyenbélyegnél, amelyet közvetlenül ugyan csak a radikális magyar pártvezér arisztokratikus vonásokban gazdag, de tartalomban nagyon is demokratikusan szegény homlokára sütöttek, — ám közvetve ott éktelenkedik az az egész magyar nemzet tiszta homlokán. Mert az angolok-

nak a visszautasítása, hogy „osztrák részről” jövő békekísérlettel nem foglalkoznak (a *művelt Nyugat* szemében mi magyarok ugyanis még mindig csak osztrákok vagyunk), nem a békeapostol grófnak volt címezve, aki előtűk egy nagy senki, hanem nekünk, az államnak, a nagyhatalmasságnak, Németország hű szövetségésének.

Hát kellett ez nekünk? Kellott ez az otromba és megvető elbánás akkor, amikor azt nem is kerestük? A józan magyar nép legszegényebbje épp úgy, mint a leggazdagabbja igen jól tudja, hogy Angolországnak nem béke, nem a kis nemzetek jövőjének megvédelmezése kell, hanem a teljes leverelésünk, mert a nélkül nem tudja visszaállítani immár megrendült világhatalmát. Hiszen láttuk, hogy a leglisztességesebb szándéku, hivatalos alakban történt békeajánlatainkat sorra visszautasította és összecseszteti amerikai, japán és mindenféle szövetségést, csak hogy a háborút minél tovább folytathassa. Tehát nem is gondoltunk arra, hogy neki alapos kiporolása előtt még egyszer békét kínáljunk.

S amire nem vitte reá a józan magyar nemzetet a hazaszeretete, azt megcselekedte egy személy és pártgyűlölettel lihegő főura, aki dús gazdagságában már nem is talál magának egyéb játékot, mint egy egész országnak, a saját édes hazájának sorsával kockázni. És pont akkor mászkált a semleges Svájcban a franciák kegyét kikoldulni, amikor azok pénzszákjának, a kincsektől felpuffadt angolnak *időleges harci sikerei voltak*; s akiről éppen azért jól tudhatta, hogy már csak ezért sem hajlandó békülni velünk.

Bizony jól mondja Hindenburg a német néphez intézett kiáltványában, hogy a „*hazának mindig voltak tudatos vagy öntudatlan árulói.*” De azt is jól mondja ám, hogy az ilyenről „*lartsd magad távol és vessd meg!*”

Ezt a helyes elvet itt, minálunk is kellene alkalmazni. —chl.—

Politikai hírek:

— A nagyszakállú gróf. Gróf Ball-hidny Tivadar volt népjelölő miniszter, akiről megállapíthatjuk, hogy lengő nagy szakállát még mindig nem borotváltatta le, nyílt levelet intézett a választóihoz, amelyben a többek között azt is mondja, hogy a választójogi kérdést *rövidesen meg kell oldani és pedig még okvetlenül a háború alatt*, mert a

„Tisza-féle 1918. évi törvény” (t. i. amit Wekerle csinált a munkapárt hozzájárulásával) nem oldja meg azt. Miatán pedig továbbra a lenyel kérdése is beleköttyog és kellemetlenkedik Németországnak, azzal végzi, hogy „közeledik az idő, amidőn megvalósulhat reményünk, vágyunk, dicső királyi párunk alatt állami függetlenségünk teljessége.” — Hát csak rajta! Azonban oda ember kell ám, aki rövidesen és mégis jól meg tudja oldozni... — no igen! — ... a választójogot. A nagy szakáll még nem minden, ez csak Sámsonnak segített...

— Károlyi Mihály meghiusult békekísérlete. Naglovszka Mária ismert orosz forradalmárnő a genfi „Fejille” című ujságban leleplezést közöl arról, hogy tavaly novemberben, amikor a bolsevikiek iralomra jutottak, gróf Károlyi Mihály magyar képviselő kérelmére ennek béketalálkozását igyekezett előmozdítani Genfben Beau akkori francia követtel. Sikertől volna is a dolog, de az angolok, akikkel közölték a tervet, s akiknek akkor *éppen harctéri sikerei voltak*, lefújtak minden békekísérletet, ami „osztrák részről” indult ki. Az orosz forradalmárnő folytatja leleplezéseit.

Hindenburg kiáltványa.

Hindenburg vezértábornagy kiáltványt bocsátott ki a német katonákhoz és polgári lakossághoz. A kiáltványt, *amelyet Magyarországon épp úgy megszívelhetnek, mintha hozzánk intézte volna* a nagy hadvezér, szóról-szóra alább közöljük:

— Sulyos küzdelemben állunk ellenségeinkkel szemben. Ha a számcszerű felsőbb-ség egymagában biztosítaná a győzelmet, akkor Németország már régen szétzuva heverne a földön. Az ellenség azonban tudja, hogy Németországot és szövetségeseit egyedül legyverrel legyőzni nem lehet. Tudja, hogy az a szellem, mely csapatainkban és lakosságunkban él, győzhetelenné tesz bennünket. Ezért a német fegyver elleni harc mellett a német szellem elleni harcba kezdett. Az ellenség meg akarja szellemünket mérgezni és azt hiszi, hogy a német fegyver is el fog bom-pulni, ha a német szellem szétdarabosodott. Az ellenség e tervét nem szabad kicsinyítően tekintenünk.

— A szellemünk elleni háborút az ellenség különböző eszközökkel folytatja. Frontunkat nem csupán tüzérségi pergőtűzzel, hanem a nyomtatványok pergőtűzével is elárasztják. Repülői a bombák mellett, melyek a testet ölik meg, rőpiratokat dobnak le, melyek a lelket akarják megölni. Hadbanálló katonáink a nyugati fronton ez ellenséges rőpiratokból májusban 84.000, júniusban 120.000 és júliusban 300.000 darabot szállítottak be. Ez hatalmas emelkedés, júniusban naponta tízezer mérgezett nyomtatvány. Naponta tízezer kisérelte meg az ellenség, hogy az egyesekben és összességben ügyünk igazságosságába vetett hitet, valamint az erős és a végső győzelemben vetett bizalmat elvegye. Az ellenség azonban nem elégszik meg azzal, hogy frontunk szellemét megtá-

a háborúval összefüggő okokból való előzetes felmentések jelenlegi módja s rendszere ma már nem felel meg iparunk magasabb érdekeinek, mert ez által az ország jövőndő iparosainak és kereskedőinek tekintélyes része elesik az iskola nevelő és oktató munkájának felelős hatásától s a tanonciskola beépítésének hanyatlása veszélyeztetelheti tanoncotlásunknak az idők folyamán kiépített rendszerét. De meg ma már az ipar annyira alkalmazkodott a háború viszonyaihoz, hogy az esetek túlnyomó részében, a magasabb cél érdekében, tanoncokat az oktatás heti néhány (7-8) órájára átengedheti az iskolának. Ezért tehát a kereskedelemügyi miniszterrel egyetértőleg az előzetes felmentések eddigi rendszerét megszünteti, vagyis háborús okokból a jövőben az iskolalátogatás alól felmentés nem adható. Felmentésnek egyes tantárgyak óráinak látogatása alól csakis a tanonciskolai szervezeti szabályzatokban megszabott tanulmányi okokból lehet helye. Viszont a tanonciskolai szervezeti szabályzatokban megállapított igazolt mulasztási esetek kiegészítésül megengedi, hogy igazoltan vétessek valamely tanóra elmulasztása, ha a tanonc a műhelyben (üzletben) az egyedüli munkatér, s az illető tanóra idején halaszthatatlan munkát végzett. Ily címen azonban hetenkint egy tanítási nap óráinál, az egész tanévben pedig 30 óránál több tanítási óra elmulasztása igazoltan nem vehető.

— Vasárnapi Ujság. A lap szeptember 1-i száma bemutatja a Mária Terézia-rend új lovagjait s felavatásukat, a rokkant katonák oktatását a kecskeméti földműves iskolában. Gábor László orosz hadifogságból hazatért zászlós pompás négy rajzát a hadifoglyok hazatéréséről, néhány képet a megszállott orosz területekről, stb. Szépirodalmi olvasmányok: Berkes Imre regénye, Petri Mór verse, Balázs Sándor novellája, Gyöngyösi László érdekes irodalmi visszaemlékezése, a Megátkozott szerelem c. érdekesítő francia regény. Egyéb közlemények: a leégett margitszigeti kávéház helye s a rendes heti rovatok. A „Vasárnapi Ujság” előfizetési ára negyedévre 10 korona. — Megrendelhető a „Vasárnapi Ujság” kiadóhivatalában (Budapest, IV. Egyetem-utca 4. sz.) Ugyanitt megrendelhető a „Képes Nép-lap” a legolcsóbb ujság a magyar nép számára, félévre 2 korona 40 fillér.

Színház.

Szerda, szept. 4. A Stambul rózsája operettet ismételték meg, amelyben Müller Flórián szerepében a társulat új komikusa, *Palaki Ferenc* mutatkozott be. Talán ez, vagy általában a művészetcsomj (?) okozta, de való, hogy a darab ismétlése dacára a borsos helyárák mellett is a direkción reményén fölül megtöltötte a közönség a színházat és lelkesen ünnepelte a bemutatkozó színművészt. Reméljük, hogy ez méltóan fogja viszonozni az ovációt és nem fogja összetévesztetni a kevésbé szellemes, mint inkább vastag élceknak és ugrabugráknak mindig kijárni szokott karzati tapsokat azokkal, amelyek az igazi, értékes komikumnak szólnak. Első benyomásunk, leszámítva egyes burleszkjeit, kedvező volt; Ugyesen mozgó, rátermett színészt sejtünk az új erőben. Hisz-szük, hogy a táncművészet terén is fogunk tőle e napon látottaknál igazibbat, értéke-sebbet is tapasztalni, legalább is olyan mértékűt, amihez szintársulatunk eddigi komi-kusaitól szokva vagyunk.

Csütörtök, szept. 5. A Színpartoló egyesület javára a **Görög rabszolga** került színpadra *Falussyval* a címszerepben, aki ezúttal is, mint mindig, tudása legjavát adta. Különösen szép éneke gyönyörködte hozzá méltó ügyes játéka kívül. *Vida* Ilius (Aspasia), *Németh Irén* (Antónia), *Ligeti* (Heliodorus), *Mezey Margit* (Iris), *Gulyás* (M. Ponponius), *Brádi* (a szobrász) szerepében nyújtottak tehetségükhöz mérten elsőrangot. A zenekar

is dicséretet érdemel. Az operett tárgya szerelmes szívek hárcsa és ravaszkodása körül forog, amelyben természetesen az asszony-népek lesznek a győztesek.

Péntek, szept. 6. Az asszony és a bábu 4 felvonásos színmű került bemutatásra. Egy spanyol táncosnőbe belebolondul egy spanyol lovag s noha a leány menekül előle, az üldözi szerelmével. Magához is kényszeríti végül a leányt, aki azonban inkább mással csókolózik, mint ő vele nászéjszakázik. Végre egy jókora pofonnal téríti magához becses feleségét. Ez a *dráma* (?) csattanója. Mink pedig kérdéjellé változunk: vajon ez is színművészet? A szereplők kitétek magukért s igyekeztek megkedveltetni a darabot.

KÖLCSÖNÖKET

közvetveviselőknak, nyugdíjaseknek fizetési előjegyzésre életbiztosítással kezesség nélkül, továbbá földbirtokokra, házakra ötven évtől egész halvaévtől évi törlesztésre, második helyre tíz évi törlesztésre.

Vessék örökségeket, hátrészeket, életbiztosítási kötvényeket, ezüstmérméket.

farádi BALOGH CONSTANTIN

BUDAPEST, VI., Vörösmarty-utca 41. szám.
Telefon 170-91. (Válasszbélyeg csatolandó)

Kemény szücsmester

tisztelettel kéri a vidéki t. vevőközönséget, hogy szörmeárú szükségleteikről idejökörán gondoskodjanak, mert most még — az újabb áremelkedések előtt — a régi áron tudja őket kiszolgálni.

Kemény

szücsmester
szörmeárúháza

Budapest, VI., Andrassy-ut 6.
Telefon 62-76. Telefon 62-76

**Tisztelettel tudatjuk, hogy a
Siófoki Központi Tejcsernekot**

megvettük.

Bárki másnál

előnyösebb feltételek

mellett vásárolunk

tejet.

Árajánlatokat kér:

Havasi Vajvállalat

Siófoki Tejcserneke Siófok,
vagy Központja Kaposvár.

BIRTOKOKAT

keresek megvételre, tekintet nélkül terjedelmükre. Közlendő a birtok művelési ága, termérték, a birtok tehertételei, részletes leírása az épületeknek, fundus instruktus részletezése, vasuti állomás s a birtok ára.

Ajánlatokat kér:

farádi Balogh Constantin

banküzlet

Budapest, VI., Vörösmarty-utca 41.

Telefon 170-91

Viszketegséget, Sömört, Rüh

leggyorsabban elmulasztandó a D. Fleisch féle eredeti törvényesen védett

„Skaboform“-Kenőcs.

Nincs szaga, nem piszkít. Mindig eredeti pecsételt Dr. Fleisch félet kérjünk. Próba tégely 3— K, nagy tégely 5 K, családi tégely 12 K.

Veszprém és vidéke részére főkaktár:

Kocsma Imre „Fekete sas” gyógyszerüzára Veszprémben.

Vételnél a Skaboform-védjegyre ügyeljünk.

Iskolaszerek, rajzszerk, papirok, minden e szakba vágó cikkek a legolcsóbb áron kaphatók

PÓSA ENDRE
könyvkereskedésében

Veszprém, Rákóczy-tér 3. sz.
(Saját ház.) Telefon 93.

Minden iskolában használható tankönyvek raktáron vannak.

Előre lássuk el magunkat

szőlőkötöző-papirzsineggel.

A folytonos gyártási zavarok s a nyersanyag nehéz beszerzése folytán kétséges, hogy a következő szezisonban lesz-e egyáltalán szőlőkötöző anyag. Azért ajánljuk kitéző Rafflapóttó papirzsinegünket, kapható bármily nagy mennyiségben azonnali és későbbi szállításra a

Papíráruugári és Kereskedelmi Rt.-nál
Budapest, VII., Rákóczi-ut 6.
Sürgöncim: Papirtexil. Telefon 83—63

**HIRDETÉSEKET
FÖLVESZ**

A KIADÓHIVATAL.